

v evropské politice (4. 1. – 10. 1. 2016)

Událost týdne:

7. ledna podepsal polský prezident Andrzej Duda kontroverzní novelu zákona o veřejnoprávních médiích. Její účinnosti skončí stávající mandáty vedení a dozorcích rad veřejnoprávního rozhlasu a televize. Jejich nástupce vybere vláda. Dle jejího vyjádření je novela pouze prvním krokem v mediální reformě, jejíž další prvky by měly být představeny na jaře 2016. Znepokojení nad novelou vyjádřila Evropská komise. Proti se vyslovila i Evropská vysílací unie, která prezidenta vyzvala, aby zákon nepodepisoval. K výzvě se 7. ledna připojila i Česká televize. O den později byl na post ředitele veřejnoprávní televize jmenován Jacek Kurský, dosavadní náměstek ministra kultury a bývalý poslanec za vládní Právo a spravedlnost, který byl zapojen do loňské prezidentské kampaně Andrzeje Dudy. Novou ředitelkou polského rozhlasu byla vybrána bývalá novinářka Barbara Stanslawczyková. Tito dva budou v čele televize a rozhlasu minimálně do té doby, než vstoupí v platnost další chystané mediální zákony. Vláda plánuje z veřejnoprávních médií vytvořit státní podniky. Všem zaměstnancům by měly skončit smlouvy, o jejichž obnově by rozhodlo až nové vedení, které bude zvoleno Radou národních médií, nově vytvořených orgánem, který bude volit parlament společně s prezidentem. Proti změnám protestovaly 9. ledna tisíce Poláků ve více než dvaceti polských městech.

4. ledna začal platit nový švédský zákon, který zavádí povinnost všech dopravců zajišťujících dopravu do země kontrolovat totožnost svých cestujících. Proti se bouří provozovatelé dopravy i dánská vláda. Švédské státní dráhy oznámily, že od téhož dne ruší všechny železniční spoje s Dánskem, jelikož by nebyly schopny kontrolu všech cestujících provádět. Ostatní železniční dopravci na této trase prozatím pouze omezily počet spojů.

4. ledna oznámil mluvčí Evropské komise Margatitis Schinas, že se EK bude příští týden zabývat situací v Polsku. Místopředseda komise Frans Timmermans by měl na zasedání, které se bude konat 13. ledna, seznámit ostatní komisaře s odpovědí na své dva dopisy, ve kterých žádal informace o kontroverzních zákonech (o ústavním soudu a veřejnosprávních médiích) od polské vlády. Mluvčí zároveň připomněl, že EK má zodpovědnost za dodržování zásad právního státu. V nejzazším případě by mohla reagovat i pozastavením některých práv daného členského státu. Podle prohlášení Jeana-Claudea Junckera však EK nechce situaci příliš dramatizovat a neočekává, že by ke konkrétním opatřením EU vůči Polsku nakonec skutečně došlo.

4. ledna zavedlo Dánsko dočasné namátkové kontroly na hranicích s Německem. Kodaň tak reagovala na krok Švédska, které zavedlo kontroly osob, které do země přijíždějí právě z Dánska. Opatření má dle mluvčí Evropské komise trvat do 14. ledna. O dva dny později proběhla schůzka mezi eurokomisařem pro vnitro Dimitrisem Avramopulosem s ministry Švédska, Dánska a Německa, po které prohlásila Inger Stojbergová, dánská ministryně pro integraci a migraci, že je její země připravena přistoupit k dalšímu zpřísnění opatření, pokud ji k tomu okolnosti donutí. Jak ona, tak eurokomisař posléze prohlásili, že jediným možným řešením bude omezení přílivu migrantů do EU.

8. ledna zavedlo Turecko vízovou povinnost pro syrské občany, kteří do země přicestují letadlem či po moři. Země tím chce omezit příliv syrských uprchlíků, kteří do země cestují přes třetí státy a následně pokračují do EU. Na konci listopadu 2015 uzavřelo Turecko s EU dohodu, ve které slíbilo zlepšení kontroly hranic, aby došlo k oslabení proudu uprchlíků mířících do Evropy z Turecka. Zatím však dle EU turecká opatření nezajišťují kýžený efekt.

